

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9809/2023
26.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Ђурица, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Басарић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Мирћа Попи, адвокат из ..., ради исељења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4874/2022 од 23.11.2022. године, у седници одржаној 26.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиље, **ПРЕИНАЧАВА СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж бр.4874/2022 од 23.11.2022. године и **ПРЕСУЂУЈЕ** тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Вршцу П бр.231/22 од 08.07.2022. године исправљена решењем истог суда под истим бројем од 21.10.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи плати 45.000,00 динара на име трошкова ревизијског поступка у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4874/2022 од 23.11.2022. године, ставом првим изреке је преиначена пресуда Основног суда у Вршцу П бр.231/22 од 08.07.2022. године, исправљена решењем истог суда под истим бројем од 21.10.2022. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да се исели из некретнине у ...,, породичне стамбене зграде ... са две помоћне зграде означене бројевима 2 и 3, саграђене на парцели број .../..., остало грађевинско земљиште у државној својини од 330 м2, уписане у лист непокретности број ... КО ..., те да исту слободну од лица и ствари преда у посед тужиљи. Ставом два изреке преиначено је решење о трошковима из става два изреке пресуде Основног суда у Вршцу П бр.231/22 од 08.07.2022. године исправљене решењем истог суда тако што је тужилца обавезана да туженој накнади трошкове у износу од 40.500,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилца је благовремено изјавила ревизију из свих законом прописаних разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиле основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је другостепени суд учинио неку од повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП на коју ревизија указује. Наводи ревизије којима се суштински указује на повреду из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, нису разматрани од стране Врховног суда јер се ревизија из овог разлога не може изјавити сходно члану 407. ЗПП. Позивањем на повреду права странке на расправљање пред судом, суштински се указује на повреду из члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП, што такође није ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена ББ и ВВ ступили су у брак 28.11.1976. године и у току трајања брака становали су заједно са ГГ и ДД, родитељима ВВ, у кући у ..., ... Брак између ББ и ВВ разведен је пресудом Основног суда у Вршцу П2 311/19 од 23.09.2019. године. ВВ је напустио породичну кућу, а тужена је остала да станује у истој, уз писану сагласност ГГ, оверену од стране Општинске управе Општине Вршац бр. .../... од 26.10.2007. године да може становати на неодређено време. Тужила је право својине на предметним непокретностима стекла по основу наслеђивања иза пок. ГГ баке по мајци ЂЂ. Тужена станује непрекидно у предметној кући и исту одржава и уредно плаћа комуналије. Према увиду у списе истог суда П 327/21, тужена ББ је пред истим судом поднела 22.06.2020. године тужбу против тужених ВВ и тужиле АА, ради утврђења брачне тековине. У том поступку утврђен је прекид због смрти туженог ВВ, а решењем првостепеног суда одређен је наставак поступка у истом предмету и утврђено да је дошло до субјективног преиначења тужбе, тако што су у парницу ступили законски наследници пок. ВВ и то ЂЂ и АА, обе из Пресудом Основног суда у Вршцу П 327/21 од 04.10.2021. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж 69/22 од 18.05.2022. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев ББ којим је тражила да се утврди да је по основу брачне тековине стекла право својине од 1/2 идеалног дела на непокретности - из које се у овом поступку тражи њено иселење.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је позивајући се на члан 37. Закона о основама својинскоправних односа оценио да је тужила власник предметне непокретности из ког разлога је обавезао тужену да се из исте исели и да слободну од лица и ствари преда у посед тужили.

Према становишту другостепеног суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев. Другостепени суд је закључио да тужена у спорној непокретности живи непрекидно од 1976. године, од када је закључила брак са сада пок. ВВ, а после развода од ВВ наставила је да живи у истој непокретности. Другостепени суд налази да је тужена стекла довољне и трајне везе са спорном непокретношћу као јединим местом за живот, због чега се иста може сматрати њеним домом у смислу члана 8. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чије се одредбе непосредно примењују на основу члана 16. став 2.

Устава Републике Србије, те с тим у вези она има право да настави са њеним коришћењем. Полазећи од садржине члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, одлука о захтеву за исељење тужене представљала би мешање јавне власти у право на дом, које би било у складу са законом и тежило би легитимном циљу заштите права тужиле да уђе у посед своје имовине, јер тужена није доказала да има правни основ за коришћење предметне непокретности. Међутим, другостепени суд сматра да је неопходно узети у обзир чињеницу да свако лице које је у опасности да изгуби свој дом (што представља најдрастичнији облик мешања у право на поштовање дома), треба да буде у прилици да се утврди сразмерност предузете мере, чак и уколико то лице борави у стану без ваљаног правног основа. У конкретном случају, тужена се у спорну непокретност уселила 1976. године након удаје за ујака тужиле и као члан домаћинства исту је непрекидно користила и није исказала вољу да напусти исту у којој живи више од 45 година. Током првостепеног поступка није утврђено да има на други начин решену стамбену потребу, па се исти може сматрати њеним домом, због чега другостепени суд закључује да захтев за њено исељење није основан. Другостепени суд налази да је право тужиле ограничено правом тужене на основу пуноважно изражене воље власника, односно да се интересу тужиле супротставља интерес тужене а исељење тужене би значило за исту статус бескућника јер нема друго место где би могла да живи.

Врховни суд не прихвата становиште другостепеног суда и сматра да је на утврђено чињенично стање погрешно примењено материјално право.

Одредбом члана 16. став 2. Устава Републике Србије је прописано да су општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије и да се непосредно примењују. Потврђени међународни уговори морају бити у складу са Уставом.

Република Србија је ратификовала Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, која је саставни део унутрашњег поретка и непосредно се примењује.

Чланом 8. Европске конвенције је прописано право на поштовање приватног и породичног живота, па је тако у ставу 1. прописано да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке. Ставом 2. овог члана је прописано да се јавне власти неће мешати у вршење овог права, сем ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву, у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, или ради заштите права и слобода других.

Чланом 1. Протокола 1. уз Конвенцију прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Према ставу 2. ове законске одредбе, претходне одредбе ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.

У конкретном случају, право на имовину тужиље супротстављено је праву на дом тужене. Реч је о два супротстављена приватна правна интереса и ова ситуација се разликује од случаја када се право на дом ограничава ради заштите имовинских интереса државе у ком случају би, у начелу требало дати предност праву на дом физичког лица у односу на економске интересе државе.

Имајући у виду право тужиље засновано на Закону о основама својинскоправних односа да своју ствар држи, да је користи и да њоме располаже у границама одређеним законом, те да је свако дужан да се уздржава од повреде права својине другог лица, а да независно од тога колико времена тужена живи у предметној непокретности, мешање у њено право на дом је неопходно ради заштите легитимног интереса тужиље, њеног права на имовину. Зато нису постојали услови да другостепени суд преиначи првостепену пресуду којом је усвојен тужбени захтев, због чега је на основу члана 416. ЗПП одлучено као у изреци ове пресуде.

Одлука о трошковима донета је на основу члана 153, 154. и 165. ЗПП, па је тужена обавезана да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у висини састава ревизије, док трошкови на име такси нису досуђени јер исти нису опредељени.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић